

ועדה מיוחדת

לפי סעיף 47(א) לפקודת רופאי השיניים [נוסח חדש] התשל"ט-1979

לכבוד

שר הבריאות

דין וחשבון לפי סעיף 47 לפקודת רופאי השיניים [נוסח-חדש] התשל"ט-1979

בעניין שבין:-

הקובל:- פרופ' ארנון אפק, המשנה למנכ"ל משרד הבריאות

באמצעות ב"כ עו"ד שרה שר-לב, התובעת הראשית, משרד הבריאות

- נגד -

הנקבל:- ד"ר מרק לוין

רופא שיניים מורשה, בעל רישיון

באמצעות ב"כ עו"ד שי ברנדס

הקובלנה

1. ביום 9.12.15 הוגש כתב קובלנה כנגד הנקבל.
2. על פי המתואר בכתב הקובלנה, בתאריכים הרלוונטיים לכתב הקובלנה, היה הנקבל הבעלים היחיד והמנהל הרפואי של תאגיד "מדיקליניק", המרכז לרפואה פרטית". לתאגיד היו שתי מרפאות – בשד' שאול המלך 37 תל אביב וברח' יהודה הנשיא 5 רמת גן.
3. כתב הקובלנה מייחס לנקבל שורה של עבירות על תקנות רופאי השיניים (פרסומת אסורה) התשס"ט-2009 (להלן "התקנות"), במסגרת שני פרסומים – האחד – מודעת פרסומת מיום 25.11.15 במקומון "רמת גן גבעתיים" והשני מיום 8.12.15 באתר הבית של מדיקליניק. (פירוט העבירות בסעיפים 5-9 להלן).
4. כתב הקובלנה אף מייחס לנקבל עבירה של התנהגות שאינה הולמת מורשה לריפוי שיניים והתמיד להפר הוראות הפקודה כאמור בסעיף 45 (1) ו-(4) לפקודה בכך שפירסם והתמיד לפרסם פרסומים בניגוד לתקנות, זאת חרף ארבע פניות ואזהרות של אנשי משרד הבריאות לחדול מפרסומים אסורים, שנשלחו אליו בין התאריכים 30.3.14 ועד ליום 4.8.15, כמפורט בסעיף 11 להלן.
5. בפרסום מיום 25.11.15 במקומון "רמת גן גבעתיים" יוחסו לנקבל העבירות הבאות:-

- א. שימוש במילה "מתמחה" באופן שעלול להטעות את הציבור כאילו מדובר בתחום מומחיות בניגוד לתקנה 2(1)(ו) לתקנות "ד"ר מרק לוין... מתמחה בהרדמה כללית – שיקום הפה ביום אחד. מתמחה בטיפול באמצעות גז צחוק... מתמחה בטיפולים אסתטיים מתקדמים..."
- ב. פרסומת לטיפולים קוסמטיים של מילוי קמטים ובוטוקס, כאשר טיפולי בוטוקס אסורים לביצוע על ידי רופאי שיניים לפי חוזר מינהל הרפואה מס' 35/2013 מיום 22.10.13.
- ג. מתן הנחות או הטבות חנם בניגוד לתקנה 3(5) לתקנות: "בדיקה, יעוץ, צילום פנורמי דיגיטלי ללא עלות וללא התחייבות..." וכן "ייחודי לתושבי האזור – כל טיפולי השיניים המשמרים- טיפולי שורש, סתימות וכד' בחצי מחיר..."
- ד. העתקי הפרסומים צורפו לכתב הקובלנה כנספח א'.
6. בפרסום באתר הבית מיום 8.12.15 נמצאו ביטויים רבים בניגוד לתקנה 2(1)(ד) האוסרת על פרסום המשבח את מיומנותו, ידיעותיו וכשירותו המקצועית של מורשה לריפוי שיניים, של מטפל או תאגיד בהתאם לפירוט כדלקמן:-
- א. "השתלת שיניים – המרכז הרפואי לרפואת שיניים המתקדם ביותר בארץ, המציע שירותי בריאות עם טכנולוגיית הלייזר המשוכללת ביותר בעולם מבית סינרון מדיקל".
- ב. "במרפאת השיניים מדיקליניק תוכלו לקבל טיפולים מורכבים בתל אביב על ידי רופאים מובילים בתחום רפואת שיניים".
- ג. "המרפאה המתקדמת בעלת הציוד המתקדם והחדש ביותר בתחום רפואת שיניים".
- ד. "טיפול ע"י מומחים – טיפולים מורכבים בתל אביב במרפאת מדיקליניק, הינו טיפול המתבצע על ידי רופאי השיניים המובילים ביותר בתחום".
- ה. "ב- mediclinic המרכז לרפואה פרטית, אתם בידיים הכי טובות שיש".
- ו. ליד הכותרת – "טיפול בריח רע מהפה" מופיע הביטוי הבא "מרפאת מדיקליניק מתקדמת ביותר ומשתמשת במכשור החדשני ביותר".
- ז. ליד הכותרת "אודות" מופיעים הביטויים הבאים: "המרכז הרפואי לרפואת שיניים המתקדם ביותר בארץ מציע..." , בהמשך – "שירותי בריאות עם טכנולוגיית הלייזר המשוכללת ביותר בעולם מבית סינרון מדיקל" ... בהמשך – ב- mediclinic המרכז לרפואת שיניים רב תחומית, עובדים בכירי הרופאים בארץ בתחומים..." ועוד "ובנוסף רופאים מרדימים בכירים מהמובילים בבתי החולים בארץ..."
- ח. "מרפאת השיניים מדיקליניק היא מהמתקדמות והמשוכללות שפועלות בארץ..."
- ט. הנקבל מוצג כ-"בעל שם עולמי בתחום חרדה דנטאלית".
- י. ד"ר נתאי פאוקר מוצג כמי ש"השתלם אצל גדולי הרופאים בארה"ב".
- יא. ד"ר סטניסלב אהרן, מרדים, מוצג כ-"בעל מגע קסום להרדמה וחזרה להכרה ללא טראומה ותופעות לוואי".
7. בפרסום באתר הבית מיום 8.12.15 הובטחה הצלחה של טיפול בניגוד לתקנה 2(1)(ג) ו-(ד):-
- א. תחת הכותרת "טיפולים מורכבים בתל אביב" – "אנשים רבים הזקוקים לטיפול רפואת שיניים מורכבים, דוחים שוב ושוב את התחלת סדרת הטיפולים, בשל ידיעה כי מדובר בטיפולים כואבים, ארוכים ולא נוחים במיוחד, ועל כן מעדיפים להמשיך לפנטז על איזה טיפול חדשני שיפתור את כל בעיות רפואת השיניים שלהם בן רגע. כיום מרפאת השיניים מדיקליניק הופכת את הפנטזיה שלכם למציאות".

ב. "בתהליך בן 2 מפגשים בלבד ניתן לקבל חיוך הוליוודי בארץ..."

8. בפרסום באתר הבית מיום 8.12.15 נעשה שימוש בפרסומת שיש בה עובדות שגויות או מטעות, מידע לא נכון או מצג שווא, בניגוד לתקנה 2(1)(א) לתקנות:- תחת הכותרת "חרדה דנטאלית" – מופיע הביטוי הבא :- "ב- mediclinic המרכז לרפואה פרטית, עומדת לרשותנו ההרדמה הכללית שהיא הכלי האולטימטיבי והיעיל ביותר לטיפול ונחשבת לבטוחה ביותר וכמעט נטולת סיכונים כאשר המטופל הוא בריא..."

9. בפרסום באתר הבית מיום 8.12.15 נעשה שימוש בתואר מומחה שלא אושר לפי תקנות רופאי השיניים (אישור תואר מומחה ובחינות) התשל"ז-1977 או בתואר דומה עד כדי להטעות בהתאם למפורט להלן:-
א. ליד הכותרת "צוות המרפאה" הנקבל מוצג כ- "ד"ר מ. לוי – כירורגיה ושיקום פה מורכב – מנהל רפואי, כאשר אין לנקבל כל תואר מומחה.
ב. "ד"ר גולץ אבי מוצג כ- "כירורגיה ושיקום הפה" כותרת העלולה להטעות כאילו מדובר במומחה לתחום של כירורגיה ושיקום הפה.
10. העתק מהפרסומים צורף לכתב הקובלנה כנספח ב'.

11. בכתב הקובלנה הואשם הנקבל גם בכך שלמרות פניות ואזהרות של הגורמים המוסמכים במשרד הבריאות לחדול מהפרסומים האסורים, המשיך לפרסם פרסומים בניגוד לתקנות. הפניות לנקבל צורפו לכתב הקובלנה כנספחים ג' ו-ו'.

א. מכתבה של ד"ר חגית דומב-הרמן מהאגף להבטחת איכות במשרד הבריאות מיום 30.3.14, בעקבות פרסומים בעיתון "ידיעות אחרונות" ובפייסבוק. בפניה פורטו ההפרות והנקבל נדרש לוודא כי פרסום המרפאה שבניהולו תואם את דרישת התקנות, למכתב צורפו התקנות (נספח ג').
ב. מכתבו של ד"ר א. מאיר, מלשכת הבריאות מחוז תל אביב, מיום 9.6.14, בעקבות פרסומים בעיתון "בריאות פלוס", במכתב פורטו ההפרות, הנקבל נדרש לדאוג להפסקת הפרסומת האסורה ולהתחייב על המשך פרסומת בהתאם לתקנות תוך 14 יום מקבלת הפניה (נספח ד').
ג. מכתבה של ד"ר חגית דומב-הרמן מיום 28.1.15, לפיו טרם התקבל מענה על המכתב מיום 30.3.14 והבהרה כי העדר מענה לפניות משרד הבריאות מהווה, לכאורה, התנהגות שאינה הולמת מורשה לריפוי שיניים (נספח ה').
ד. מכתבה של ד"ר חגית דומב-הרמן מיום 4.8.15 לפיו הצטברו במשרד הבריאות בשנתיים האחרונות פרסומים שתוכנם מהווה, לכאורה, הפרה על התקנות. למרות התחייבות הנקבל במכתביו מיום 20.7.14 ו-1.2.15 לחדול מפרסומים אלה, לא הופסק הפרסום ובתאריכים 19.7.15 ו-2.8.15 באתר האינטרנט של המרפאה נמצא כי עדיין נעשה שימוש בפרסומים בניגוד לתקנות. במכתב הודיעה ד"ר דומב-הרמן על העברת החומר ליחידת הדין המשמעתי במשרד הבריאות בצירוף המלצה לפתיחת הליכים משמעתיים (נספח ו').

הדיון בפני הועדה

12. הועדה התכנסה ביום 20.6.16 . בפתח הדיון הודיעה ב"כ הקובל, עו"ד שר-לב, כי הנקבל יודה בעובדות כתב הקובלנה וכל צד יטען לאמצעי המשמעת שראוי לנקוט בנסיבות העניין.
13. ב"כ הנקבל, עו"ד ברנדס, הודה בשם הנקבל בעובדות כתב הקובלנה.
14. לאחר שקיימנו בירור עם הנקבל, שוכנענו כי הבין את עובדות כתב הקובלנה, את משמעות הודאתו בעובדות אלה והתוצאות האפשריות של הודאתו. עוד שוכנענו כי הנקבל הבין כי הועדה אינה כבולה להסכמות שהושגו בין הצדדים לעניין אמצעי המשמעת, אם היו כאלה, וכי הועדה רשאית לסטות מהסכמות אלה.
15. לאור הודאת הנקבל, מצאנו אותו אשם בעובדות כתב הקובלנה ובעבירות שיוחסו לו, דהיינו: – התנהגות שאינה הולמת מורשה לריפוי שיניים בכך התמיד לפרסם פרסומים בניגוד להוראות תקנות רופאי השיניים (פרסומת אסורה) התשס"ט-2009, והמשיך להפר את הוראות התקנות, למרות פניות ואזהרות של אנשי משרד הבריאות, עבירה על סעיף 45(1) ו-4(4) לפקודת רופאי השיניים [נוסח חדש] תשל"ט-1979.

טיעוני ב"כ הצדדים לאמצעי המשמעת

16. ב"כ הקובל עמדה בטיעוניה על מטרת התקנות בהגנה על ציבור המטופלים ובשמירה על כבוד המקצוע: – האיסור על פרסומת מטעה, שיש בה עובדות שגויות, מידע לא נכון, הבטחות להצלחת הטיפול, ציון נתונים על הצלחת הטיפול, פרסומת שיש בה הפחדה או יצירת חשש, שימוש בתואר מומחה שלא אושר, שימוש בתואר שיש בו כדי להטעות – נועדו להגן על הציבור. לעומתם האיסורים על דברי שבח על מיומנותו, ידיעותיו וכישוריו המקצועיים של מורשה לריפוי שיניים, דברי זלזול או השמצה על כישוריו של רופא שיניים אחר, פרסומת על מבצעים, הנחות או תעריפים מוזלים לטיפולים נועדו לשמור על כבוד המקצוע ואמון הציבור ברופאי השיניים.
17. עוד הפנתה ב"כ הקובל לעובדה כי במשך כשנה וחצי הוזהר הנקבל על ליקויים והפרת התקנות בפרסומות של המרפאה שבבעלותו, תוך הפנייתו להוראות התקנות, למרות אזהרות אלה, נמשכו הפרסומים עד להגשת הקובלנה.
18. לועדה הוגשו תשובותיו של הנקבל למכתבי הפניה (סומנו ת/1 ו-ת/2), בתשובה ת/1 לד"ר מאיר מיום 20.7.14 הצהיר הנקבל כי הפרסום במוסף הבריאות הופסק וכל המשך הפרסום יהיה לפי התקנות. בתשובה ת/2 לד"ר דומב-הרמן, מיום הצהיר הנקבל כי הפרסומים האסורים הופסקו, וכי הפרסומת בפייסבוק בוצעה על ידי משרד הפרסום ללא ידיעתו והוסרה. הנקבל התחייב לפעול בעתיד כך שצוות המרפאה יפעל בהתאם לדרישות התקנות.
19. עו"ד שר-לב הפנתה גם לשני פרסומים, האחד מיום 24/5/16 ברדיו "ראשון ברוסית" (ת/4) והאחד במגזין "בריאות וספורט" מיום 6/6/16 (ת/3), לאחר הגשת הקובלנה וכשבעיים לפני בירור הקובלנה, ובהם פרסומת אסורה לפי התקנות.
20. עו"ד שר-לב ציינה כי על פי המדיניות המקובלת, הפרות חוזרות ונשנות למרות פניות ואזהרות של אנשי משרד הבריאות, מחייבות גישה מחמירה ואמצעי הענישה המקובל הוא התליית רישיון לתקופה של שישה חודשים עד שנה. לדבריה, לא ניתן להסתפק באמצעי משמעת שאינו התלייה בפועל של הרישיון וזאת לאור הצורך הברור של הרתעת כלל רופאי השיניים.

21. במקרה זה, ציינה התובעת, לזכותו של הנקבל עומדות מספר נסיבות מקלות:-
העובדה שזוהי קובלנה ראשונה נגדו, מצבו הבריאותי, הודאתו, נטילת אחריות על
ההפרות והבטחתו להימנע מכל פרסום מפר בעתיד על ידי פיקוח ואישור של עורך
דין מטעמו. לאור נסיבות מקלות אלה ביקשה עו"ד שר-לב מהועדה להמליץ על
תקופת התליה שלא תפחת מ-3 חודשים.
22. עו"ד שר-לב הבהירה כי אם תהיינה הפרות בעתיד, עמדת התביעה תהא מחמירה
יותר.
23. ב"כ הנקבל, עו"ד ברנדס, ביקש להבהיר בטיעוניו בפני הועדה כי לא היה זלזול של
הנקבל בהוראות משרד הבריאות ובפניות אליו, כל תקלה אליה הופנה תוקנה
וטופלה, ליקויים נוספים שנתגלו מאוחר יותר הם תוצאה של תקלות שמקורן בנסיבות
אישיות של הנקבל שמנעו ממנו פיקוח וניהול המרפאה בתקופה הרלוונטית. לטענתו,
יש מקום להבחנה בין רשלנות מקצועית שגרמה לפגיעה במטופל לבין פרסומת
אסורה, שמקורה בתקלות ניהוליות ובהיעדרותו של הנקבל מהמרפאה.
24. לדבריו, אמו של הנקבל חלתה בסרטן בשנת 2013, כבן יחיד סעד אותה הנקבל
במהלך שנת 2014 ועד לפטירתה בנובמבר 2015. מצבו הרפואי התדרדר במהלך
אותה תקופה והוא הוכר כנכה על ידי הביטוח הלאומי עקב סוכרת ומחלת כליות.
בתקופה זו נעדר מהעבודה לתקופות ממושכות, האציל סמכויות רבות לעובדיו ואז
נגרמו התקלות בפרסום על ידי עובדים שחלקם אינם מועסקים יותר במרפאה.
הנקבל לא שימש כמנהל רפואי של המרפאות אלא הינו הבעלים של התאגיד, ומכאן
גם נטילת האחריות על ההפרות.
25. עו"ד ברנדס הציג בפניו נוהל שהוכן עבור חברת מדיקליניק (נ/1) על ידי יועציה
המשפטית (משרד עו"ד זילברשץ, סלע, ברנדס) במטרה להבטיח כי כל פרסומי
המרפאה לגבי המרפאה, צוות העובדים וכלל הטיפולים יהיו בכפוף לתקנות, ללא
הגבלת זמן. לשם כך, יועברו פרסומים שיוכנו על ידי מחלקת השיווק או משרד
הפרסום של המרפאה לאישור היועצים המשפטיים ויפורסמו רק אם התקבל לכך
אישור בכתב של עורכי הדין. מנהלת השיווק תבדוק אחת לחודש את המודעות כדי
לוודא שהן עומדות בדרישת התקנות.
26. לאור הנסיבות האישיות ונטילת האחריות תוך הגברת הפיקוח על הנעשה במרפאה,
ביקש עו"ד ברנדס להסתפק באמצעי משמעת של נזיפה או התראה.
27. הנקבל, בדבריו לועדה, סיפר כי הינו רופא שיניים כ-30 שנים וזוהי קובלנה
הראשונה נגדו, הביע צער על האירועים והתחייב שלא יישנו. לדבריו, היעדרותו
מהמרפאה גרמה לשורה של תקלות בפרסומים. הפרסומים מהחודש האחרון, הוכנו
לפני מספר חודשים כפרסומת במסגרת זמן פרסום שנרכש על ידי החברה. לדבריו,
פעל לתיקון כל ליקוי שצוין במכתבי ההתראה, בתשובה לשאלות הועדה הבהיר כי
לא בדק את יתר הפרסומים ולא חשב שמן הראוי לערוך בדיקה מקיפה של כל
פרסומי המרפאה. העובדת שהיתה אחראית על הפרסומים לא היתה רופאת שיניים
ונמנתה עם הצוות האדמיניסטרטיבי של המשרד, ופוטרה בשל הפירסומים.
28. במענה לשאלותינו הודה הנקבל כי מצבו הרפואי אינו מאפשר לו פיקוח הדוק על
הפרסומים, יחד עם זאת יש בדעתו לוודא עם כל אנשי הצוות שכולם מודעים לנוהל
ומקיימים אותו.
29. הנקבל נשאל על ידינו כיצד ניתן ליישב בין התחייבותו האישית ללקיחת האחריות על
הפרות אלה והפרות עתידיות ביחד עם החובות שבדין המוטלות עליו כרופא שיניים
באופן אישי ומקצועי מחד לבין הטלת האחריות לבדיקת הפרסומים על עורכי הדין.
בתשובתו הבהיר כי התחייבותו להימנע מהפרות נוספות היא אישית, הוא עצמו
יפקח על העובדים והפיקוח של עו"ד ברנדס הוא שלב נוסף בפיקוח.

דיון והמלצה

30. הנקבל, כבעלים של תאגיד המחזיק בשתי מרפאות שיניים, בתל אביב וברמת גן, הודה בפנינו בעבירות שיוחסו לו בכתב הקובלנה ובהן פרסומים המנוגדים לתקנות רופאי השיניים (פרסומת אסורה) התשס"ט-2009, והתנהגות בלתי הולמת מורשה לריפוי שיניים בכך שלא שעה לאזהרות והתראות הדרג המפקח במשרד הבריאות והמשיך להפר את הוראות התקנות. התנהגותו של הנקבל נמשכה לאורך תקופה של כשנה וחצי, במהלכה נוספו פרסומים מפרים שנמשכו גם לאחר הגשת הקובלנה. התנהלות זו מעוררת חשש להישנות המעשים גם בעתיד.

31. גישתו של הנקבל להתראות שקיבל, לקתה בפגם מהותי של תיקון התקלה בפרסום אליו הופנה והסרתו, ובמקביל - המשך התנהלות מפרה בפרסומים אסורים על פי התקנות בכל מדיה אפשרית אחרת. הצעדים שננקטו על ידו למניעת ההפרות לא היה די בהם וחלקם נעשו בסמוך לבירור הקובלנה כמו פיטורי העובדת המופקדת על הפרסומים והכנת הנוהל לאישור פרסומי המרפאה על ידי היועצים המשפטיים.

32. לצערנו, אין זו התחייבותו הראשונה של הנקבל למנוע פרסומים מפרים בעתיד או לפקח על עובדי מרפאתו. במכתבו ת/1 מיום 20/7/14 לד"ר מאיר התחייב "ואפעל מידית שכל המשך פרסום יהיה על פי המותר בתקנות רופאי השיניים". גם במכתבו ת/2 מיום 1/2/15 לד"ר דומב-הרמן התחייב: "בכוונתי לוודא שוב כי צוות המרפאה פועל בהתאם לדרישות התקנות של רופאי השיניים".

33. למרות התחייבותיו אלה, מונחת בפנינו קובלנה זו העוסקת בשני פרסומים אחרים, מאוחרים למכתבי ההתראה שנשלחו, אחד מהם הינו מודעת פרסומת במקומון והשני באתר האינטרנט של המרפאה. באתר האינטרנט של המרפאה קיימת שורה ארוכה של הפרות שפורטו בכתב הקובלנה ובסעיפים 5-10 לחוות דעתנו.

34. אם לא די בכך, ב"כ הקובל הציגה בדיון בפנינו שני פרסומים מפרים, שבועות ספורים קודם לבירור הקובלנה, אחד מהם ברדיו והשני במגזין בריאות. נוסח הפרסומים שהוגש לעיונונו דומה וכמעט זהה לאותם פרסומים מפרים בגינם עומד הנקבל בפנינו.

35. לאורך הדיון הקשינו בשאלותינו על הנקבל ועל ב"כ. כך, נשאל הנקבל על נטילת האחריות האישית ומשמעותה לאור קיומו של הנוהל נ/1. לטעמנו יש בנוהל שהוצג כדי להסיר מהנקבל אחריות מקצועית הנדרשת ממנו כרופא שיניים מורשה לבדיקת הפרסומים של המרפאה שבבעלותו. מהנוהל שהוצג עולה כי האחריות לבדיקת הפרסומים חלה לכאורה על היועצים המשפטיים של התאגיד ועל מנהלת השיווק במרפאה שתפקידה לוודא שאין פרסומים מפרים של המרפאה מידי חודש.

36. עוד שאלנו, אם בעתיד, יהיו חלילה פרסומים אסורים לפי התקנות, יוכל הנקבל להתגונן מפני קובלנה דומה בטענת הסתמכות על עצה משפטית שקיבל? הנקבל השיב לשאלה זו כי אחריותו היא אישית ומקצועית, וכי הנוהל והפיקוח המשפטי נועדו להוות כלי עזר נוסף בבקרה על פרסומי המרפאה.

37. לא שוכנענו כי הנקבל הפנים את האיסור שבהתנהלותו, או את האחריות המקצועית המוטלת עליו כרופא שיניים מורשה למניעת פרסומים אסורים או מטעים. הבטחות שנתן בעבר לא יושמו על ידו ולכן, בנסיבות אלה לא נוכל להמליץ, כפי המוצע על ידי ב"כ הקובל, להסתפק באמצעי משמעת של שלושה חודשי התליית רישיון.

38. בנסיבות אלה נראה לנו לנכון להמליץ בפני כב' השר על נקיטת אמצעי משמעת של 6 חודשי התליית רישיון. יצוין כי אלמלא נסיבותיו האישיות של הנקבל כפי שתוארו בפנינו ובעיקר מצבו הבריאותי, היינו ממליצים על תקופת התלייה ממושכת יותר.

3. אולנר
זמירה גולדנר, עו"ד
מ.ר. 10757

עו"ד זמירה גולדנר
חברת ועדה

ד"ר אבי פישמן
חבר הועדה

ד"ר לנה נטפוב
יו"ר הועדה

